

СТАНОВИЩЕ

относно дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен “Доктор” на редовен докторант **Добромира Господинова Хичева** по научната специалност “Общо и сравнително езиковедие (английски език)” в научна област 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1 Филология

Тема: **TERMINOLOGICAL VERB COLLOCATIONS: A CONTRASTIVE PERSPECTIVE**

Научен ръководител: Елисавета Бояджиева

Изготвил: Доц. д-р Ирина Перянова

Актуалност на проблематика

В общата система на организацията на знанието термините трябва да се разглеждат концептуално - от когнитивна гледна точка, но те са също така лингвистически единици и средство за комуникация. Преводът на термините и прецизирането на тяхното място в терминографията представлява голяма сложност дори и за професионални преводачи. Освен това, като важна част от цялостната система на колокации те са обвързани с преподаването. Тъкмо този холистичен подход е въз основа на представената дисертация.

Цел на изследването

Основната цел на дисертационния труд, ясно определена от авторката, е “да се предложи методология за идентифициране на терминологичните глаголни колокации”. Тази цел е обвързана с практически задачи – определяне на насоки “за решаване на проблеми, свързани с превода им за терминографски цели, и предлагане на възможни варианти за преподаването, усвояването и интернализирането на терминологичните словосъчетания в процеса на обучението по специализиран английски език в областта на строителните материали в УАСГ. “

Структура на работата

Работата, написана на английски език, се състои от 157 страници. Структурирана е в увод, 6 глави, заключение, 4 приложения и списък на акроними и съкращения. Изследването е онагледено с богат емпиричен и илюстративен материал - описанието на конкретни казуси, многобройни таблици и схеми.

Анализиран материал

Обектът на изследване са терминологичните глаголни колокации в областта на основните строителни материали *стомана, бетон и дървесина*. Корпусът, изваден от различни източници включително Уикипедия и научни статии, представлява общо **1 065 441** думи от поддомена на Строителни материали на по-общия домен *Строително инженерство*.

Методи и подходи

Като първа стъпка се осъществява подбор на ключови думи термини, изваждане от корпус на комбинациите с тях, тяхната класификация и по-нататъшен анализ, който се осъществява на база сравнение с общи колокации. За първоначалната обработка на корпуса се използва полу-автоматичен инструмент *TermoStat*, предложен от Друин. **Общата методология** на дисертацията се основава на комбиниран таксономично-рамков подход към терминологичните глаголни колокации (ТГК), изграден на базата на Рамковата терминология на Фейбер (2009), с акцент върху тяхната систематизацията. Особено внимание се обръща на методологията за правилната идентификация на тяхното значение. Идентифицираните ТГК по-нататък се подлагат на систематичен-контрастивен анализ за решаване на проблеми при превода. Освен концептуалния анализ работата оставя акцент върху прагматични критерии - верификация на базата на интернет данни, експертно валидиране и използване на двуезични референтни инструменти.

Теоретична стойност и иновативност

Авторката показва много добро познаване на специализираната литература. В теоретичен план тя развива постулатите на Б. Алексиев, един от водещи български терминолози. Същевременно това е добросъвестно самостоятелно изследване, като термините се разглеждат не изолирано, а системно, при това интегрирано – и като концептуална система в рамките на даден специален поддомен и от гледна точка на *Лингвистична системност*, включваща систематичните лексико-структурни модели, представляващи лексикалната реализация на всяка концептуална група термини. - Чрез рамките, представляващи вид инструмент за когнитивно структуриране, се изгражда концептуална карта, която позволява нагледно описание на концептуалните отношения на дадено специално понятие, принадлежащо към специален домен, както и комбинаторния потенциал на термина, който го обозначава. Концептуалната карта приема формата на концентрични кръгове като понятията се поставят интуитивно по-близо или по-далеч от прототипния център, където е разположен най-типичният представител на съответната категория.

Приносни моменти

1. Сполучлив избор на методики и дизайн на изследването.
2. Използване на холистичен и интегриран подход, свързващ теорията и практиката
3. Прецизна и много трудоемка процедура на проучване, извършена на високо изследователско ниво
4. Адекватна и премерена интерпретация на данните, съчетана с отлични обобщения на основните резултати. Г-жа Хичева не се страхува да дава отрицателни отговори, т.е. резултатите не са предопределени, както се случва доста често, а се получават след многофазен анализ (например, изключване на този етап от изследването *plastics vs. polymers*).
5. Допълват се предложените от Алексиев критерии за определяне границите на домена (а именно статута му на университетска дисциплина, съществуването на дискурсна общност, принадлежаща към този домен), и съществуването на онлайн глосари в тази област.

Определя се категорията на полуетпертите, принадлежащи към нея, като освен студентите от дадена специалност, в тази категория се включват и преводачите на текстове от съответния домен, наречени „междуетикови медиатори”.

6. Въз основа на теоретичната разработка авторката предлага редица практически учебни упражнения, целящи усвояване на ТГК.

Дисертационният труд осигурява база за нови изследвания и може да бъде продължен в контекста на организацията на знанието.

Смятам че темата е разработена компетентно и работата като цяло е написана на добър и ясен език. Авторефератът представя точно съдържанието на дисертацията с приносите в нея. Докторантът надхвърля изисквания минимум от публикации по темата.

Забележките ми са предимно свързани с някои недотам сполучливи формулировки от рода на (I consider very pragmatic my decision to use...) и няколко дребни езикови неточности и българизми. Също така смятам, че в някои си части заключението прилича по-скоро на автореферат с ненужно преразказване на цитиранията в самите глави и описанието на структурата на дисертацията.

Същевременно за мен няма съмнение, че дисертационният труд удовлетворява всички изисквания за исканата степен и затова предлагам на уважаемите колеги от научното жури да присъдим на г-жа Хичева образователната и научната степен „Доктор“.

Доц. д-р Ирина Перянова

23.06.2019